

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи ДВНЗ «УжНУ»

проф. Студеняк І.П.

«20»

2019 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету міжнародних відносин

проф.Палінчак М.М.

«20»

2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА РЕГУЛЮВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

Рівень вищої
освіти

Третій (освітньо-науковий)

Галузь знань

29 Міжнародні відносини

Спеціальність

292 Міжнародні економічні відносини

Освітня

Міжнародні економічні відносини

програма

Статус

вибіркова

дисципліни

Мова навчання

українська

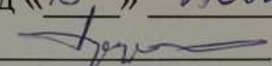
Ужгород - 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія та практика регулювання зовнішньої торгівлі» для здобувачів вищої освіти галузі знань 29 Міжнародні відносин спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітньої програми Міжнародні економічні відносини.

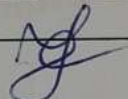
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Брензович К.С.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних економічних відносин

протокол № 3 від «18» новембе 2019 р.
Завідувач кафедри Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин

протокол № 2 від «29» новтме 2019 р.
Голова науково-методичної комісії **Брензович К.С.**

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 180	2	2
Кількість модулів - 4	Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 самостійної роботи студента –6	1,2	1,2
	Лекції	
	30	10
Вид підсумкового контролю: контрольна робота	Практичні	
Форма підсумкового контролю: залік, екзамен	30	8

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою навчальної дисципліни є формування знань про основні теоретичні підходи, практичні інструменти регулювання зовнішньої торгівлі, принципи розробки та реалізації зовнішньоторговельної політики держави в умовах загострення глобальної конкуренції та з урахуванням міжнародних інтеграційних процесів .

Для досягнення поставленої мети визначено наступні **завдання**:

- ознайомлення з теоретичними засадами міжнародної торгівлі та підходами до її регулювання та оцінювання;
- вивчення концептуальних засад сучасної зовнішньоторговельної політики; особливостей діалектики протекціонізму та фритредерства у сучасних МЕВ;
- вивчення впливу участі країн у інтеграційних угрупованнях на їх зовнішню торгівлю та її регулювання;
- ознайомлення з роллю міжнародних організації та наднаціональних інституцій у регулюванні міжнародної торгівлі.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ФК1 Грунтовні знання процесів в сфері міжнародних економічних відносин та розуміння тенденцій розвитку світового господарства; спеціальні знання в області обраного дослідження в поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження

ФК3 Управління інформаційною базою дослідження. Вміння вести пошук, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел, документів та текстів для вивчення визначеної проблеми

ФК4 Вміння користуватися ресурсами, в тому числі електронними, що доступні та корисні для виконання дослідження в спеціальній області міжнародних економічних відносин та суміжних областях

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Теорія та практика регулювання зовнішньої торгівлі**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК. 03 Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами

ОК.06. Міжнародні економічні відносини та світова економіка (загальний курс кафедри)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання (ПРН)	Шифр ПРН
Знання сутності та основних форм міжнародних економічних відносин, еволюції та факторів їх розвитку в ретроспективі від виникнення найстаріших їх форм - до сучасності, розуміння об'єктивних передумов функціонування та розвитку сучасних форм міжнародних економічних відносин; знання основних принципів та законів розвитку міжнародних економічних відносин, вміння аналізувати та прогнозувати роль та місце України в сучасних міжнародних економічних відносинах;	ПРН 1.5.
Розуміння сутності поняття “світова економіка”, еволюції її становлення та розвитку та основ формування економічної моделі світу в умовах поглиблення міжнародного поділу праці та посилення глобалізаційних процесів; знання суб'єктної та галузевої будови глобальної економіки, основних рис та особливостей її транснаціоналізації;	ПРН 1.6.
Знання теоретичних основ дослідження кон'юнктури основних товарних ринків, загальних принципів їх функціонування, суб'єктного складу, основних форм прояву ринкової кон'юнктури, розуміння системи показників вивчення ринкової кон'юнктури та вміння правильно вибирати та системно аналізувати статистичну інформацію в галузі кон'юнктурних досліджень, складати кон'юнктурні огляди та застосовувати отримані дані в управлінській практиці;	ПРН 1.9
Знання теоретичних аспектів дослідження глобальної економічної кон'юнктури, основних принципів її формування та чинників, які на неї впливають, вміння аналізувати сучасний стан розвитку глобального економічного середовища, показники економічного розвитку країн, розкривати суть інноваційно-інвестиційних механізмів, їх значення для економіки країни та світового господарства, формувати прогнози розвитку глобальної економічної системи.	ПРН 1.10.
Уміння формулювати наукову проблему з огляду на стан її наукової розробки та сучасні наукові тенденції.	ПРН 2.5.
Формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.	ПРН 2.6.
Аналізувати наукові праці в галузі міжнародних відносин, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання.	ПРН 2.7.
Здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.	ПРН 2.8.
Визначати інформаційну цінність джерел шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами.	ПРН 2.9.
Вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі міжнародних відносин.	ПРН 3.2
Уміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел.	ПРН 3.5
Ініціювати наукові та інноваційні комплексні проекти в галузі міжнародних економічних відносин, лідерство та автономність під час їх реалізації.	ПРН 4.1.
Самовдосконалюватися, нести відповідальність за новизну наукових досліджень та прийняття експертних рішень.	ПРН 4.3.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Теорія та практика регулювання зовнішньої торгівлі»

Знати:

- сутність поняття «регулювання зовнішньої торгівлі»;
- основні теорії регулювання зовнішньої торгівлі;
- основні підходи до регулювання міжнародної торгівлі (протекціонізм та фритрейтерство);
- механізм регулювання зовнішньої торгівлі та його рівні;
- особливості наддержавного рівня регулювання міжнародної (зовнішньої) торгівлі;
- класифікацію інструментів регулювання зовнішньої торгівлі;
- специфіку застосування тарифних і нетарифних інструментів та їх дію на показники зовнішньої торгівлі;
- особливості вибору інструментів регулювання за групами країн (за рівнем економічного розвитку, географічним та геоекономічним розташуванням, приналежністю до інтеграційних утворень).

Вміти:

- розкривати суть поняття «регулювання зовнішньої торгівлі»;
- аналізувати основні підходи до управління зовнішньоторговельними процесами, порівнювати їх переваги та недоліки;
- класифікувати тарифні та нетарифні інструменти регулювання зовнішньої торгівлі;
- висловлювати та аргументувати власне бачення щодо ефективних (неефективних) інструментів регулювання зовнішньої торгівлі у відповідності до визначених умов (загального стану економіки та окремих галузей, сфери застосування тощо);
- характеризувати зовнішньоторговельну політику визначеної країни (групи країн).

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- екзамени;
- заліки;
- тести;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: опитування, тестування, підготування презентацій та есе.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік, екзамен (усний).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
7	7	7	7	7	7	8		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
8	8	8	8	9	9		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача	Модуль 1	Модуль2
Практичні заняття	30	30
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	5	5
Презентація	5	5
Реферат	5	5
Есе	5	5
Модульна контрольна робота	50	50

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з трьох завдань: тестів (10 тестів з 5 варіантами відповіді), описового завдання за програмним матеріалом та задачі. Тести оцінюються в 10 балів (1 бал за правильну відповідь на тест), описове завдання – 20 балів, задача - 20.

Для отримання максимальної кількості балів за описове завдання студент повинен: повністю, однак лаконічно дати відповідь на поставлене питання, розкрити термінологію, охарактеризувати сутність проблеми, її наслідки та шляхи вирішення.

Задача вважається вирішеною і оцінюється у 20 балів, якщо студент здійснив усі необхідні розрахунки і визначив усі поставлені у завданні показники.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Контроль знань здійснюється за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтинговою накопичувальною системою у відповідності з наказом Міністерства освіти

і науки, молоді та спорту України від 29.03.2012 р. № 384 та відповідним наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 15.10.2012 за №234/01-03.

Загальні критерії оцінювання знань

Сума балів за всі види діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
	Для екзамену, курсової роботи, практики	Для заліку	
90 -100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Зовнішня та міжнародна торгівля: фактори, ознаки розвитку та показники оцінювання.

Тема 2. Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі.

Тема 3. Основні теорії міжнародної торгівлі.

Тема 4. Концептуальні підходи до регулювання зовнішньої торгівлі: протекціонізм та вільна торгівля.

Тема 5. Митно-тарифні інструменти регулювання.

Тема 6. Нетарифні інструменти регулювання.

Тема 7. Роль державних органів влади та міжнародних організацій у регулюванні зовнішньої торгівлі.

Модуль 2

Тема 1. Єдина торгова політика ЄС.

Тема 2. Торгова політика США.

Тема 3. Торгова політика нових індустріальних країн.

Тема 4. Нормативно-правові засади регулювання зовнішньої торгівлі України.

Тема 5. Регулювання зовнішньої торгівлі України у контексті євроінтеграції.

Тема 6. Регулювання торгівлі України та Російської Федерації в контексті військового конфлікту.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна ф.н.					
	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд. робота	СР
1-й семестр						
Модуль 1						
Теорія міжнародної торгівлі						
Тема 1. Зовнішня та міжнародна торгівля: фактори, ознаки розвитку та показники оцінювання.	14	2	2	-	-	10
Тема 2. Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі.	14	2	2	-	-	10
Тема 3. Основні теорії міжнародної торгівлі.	9	2	2	-	-	5
Тема 4. Концептуальні підходи до регулювання зовнішньої торгівлі: протекціонізм та вільна торгівля.	9	2	2	-	-	5
Тема 5. Митно-тарифні інструменти регулювання.	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Нетарифні інструменти регулювання.	14	2	2	-	-	10
Тема 7. Роль державних органів влади та міжнародних організацій у регулюванні зовнішньої торгівлі	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна робота	2	2		-	-	-
Всього за модулем	90	16	14	-	-	60
2-й семестр						
Модуль 2						
Практика регулювання зовнішньої торгівлі						
Тема 1. Єдина торгова політика ЄС.	16	2	4	-	-	10
Тема 2. Торгова політика США.	16	2	4	-	-	10
Тема 3. Торгова політика нових індустріальних країн.	14	2	2	-	-	10
Тема 4. Нормативно-правові засади регулювання зовнішньої торгівлі України.	14	2	2	-	-	10
Тема 5. Регулювання зовнішньої торгівлі України у контексті євроінтеграції.	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Регулювання торгівлі України та Російської Федерації в контексті військового конфлікту.	14	2	2	-	-	10
Модульна контрольна робота	2	2		-	-	-
Всього за модуль	90	14	16	-	-	60
Разом за курсом	180	30	30	-	-	120

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Зачна ф.н.					
	усього	лекції	практ.	Лаб.	Інд. робота	СР
1-й семестр						
Модуль 1						
Теорія міжнародної торгівлі						
Тема 1. Зовнішня та міжнародна торгівля: фактори, ознаки розвитку та показники оцінювання.	14	2	-			12
Тема 2. Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі.	13	2	-			11
Тема 3. Основні теорії міжнародної торгівлі.	12	2	-			10
Тема 4. Концептуальні підходи до регулювання зовнішньої торгівлі: протекціонізм та вільна торгівля.	12	-	-			12
Тема 5. Митно-тарифні інструменти регулювання.	13	-	2			11
Тема 6. Нетарифні інструменти регулювання.	13	-	2			11
Тема 7. Роль державних органів влади та міжнародних організацій у регулюванні зовнішньої торгівлі	13	-	-			13
Модульна контрольна робота	-					
Всього за модулем	90	6	4	-	-	80
2-й семестр						
Модуль 2						
Практика регулювання зовнішньої торгівлі						
Тема 1. Єдина торгова політика ЄС.	16	-	2			14
Тема 2. Торгова політика США.	16	2	-			14
Тема 3. Торгова політика нових індустриальних країн.	16	2	-			14
Тема 4. Нормативно-правові засади регулювання зовнішньої торгівлі України.	14	-	-			14
Тема 5. Регулювання зовнішньої торгівлі України у контексті євроінтеграції.	14	-	2			12
Тема 6. Регулювання торгівлі України та Російської Федерації в контексті військового конфлікту.	14	-	-			14
Модульна контрольна робота	-	-	-			-
Всього за модуль	90	4	4	-	-	82
Разом за курсом	180	10	8	-	-	162

6.3 Теми практичних занять

№з/п	Назва	Кількість годин	
		денна	заочна
	Модуль 1		
1	Тема 1. Зовнішня та міжнародна торгівля: фактори, ознаки розвитку та показники оцінювання.	2	-
2	Тема 2. Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі.	2	-
3	Тема 3. Основні теорії міжнародної торгівлі.	2	-
4	Тема 4. Концептуальні підходи до регулювання зовнішньої торгівлі: протекціонізм та вільна торгівля.	2	-
5	Тема 5. Митно-тарифні інструменти регулювання.	2	2
6	Тема 6. Нетарифні інструменти регулювання.	2	2
7	Тема 7. Роль державних органів влади та міжнародних організацій у регулюванні зовнішньої торгівлі	2	-
	Модуль 2		
8	Тема 1. Єдина торгова політика ЄС.	4	2
9	Тема 2. Торгова політика США.	4	
10	Тема 3. Торгова політика нових індустріальних країн.	2	-
11	Тема 4. Нормативно-правові засади регулювання зовнішньої торгівлі України.	2	-
12	Тема 5. Регулювання зовнішньої торгівлі України у контексті євроінтеграції.	2	2
13	Тема 6. Регулювання торгівлі України та Російської Федерації в контексті військового конфлікту.	2	-
	Разом	30	10

6.4 Самостійна робота

№з/п	Назва	Кількість годин	
		денна	заочна
	Модуль 1		
1	Тема 1. Зовнішня та міжнародна торгівля: фактори, ознаки розвитку та показники оцінювання.	10	12
2	Тема 2. Організаційні аспекти зовнішньої торгівлі.	10	11
3	Тема 3. Основні теорії міжнародної торгівлі.	5	10
4	Тема 4. Концептуальні підходи до регулювання зовнішньої торгівлі: протекціонізм та вільна торгівля.	5	12
5	Тема 5. Митно-тарифні інструменти регулювання.	10	11
6	Тема 6. Нетарифні інструменти регулювання.	10	11
7	Тема 7. Роль державних органів влади та міжнародних організацій у регулюванні зовнішньої торгівлі	10	13
	Модуль 2		
8	Тема 1. Єдина торгова політика ЄС.	10	14
9	Тема 2. Торгова політика США.	10	14
10	Тема 3. Торгова політика нових індустріальних країн.	10	14
11	Тема 4. Нормативно-правові засади регулювання зовнішньої торгівлі України.	10	14
12	Тема 5. Регулювання зовнішньої торгівлі України у контексті євроінтеграції.	10	12
13	Тема 6. Регулювання торгівлі України та Російської Федерації в контексті військового конфлікту.	10	14
	Разом	120	162

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Мультимедійне обладнання для презентацій лекційного матеріалу та самостійних презентацій здобувачів, вихід до Інтернету.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література до змістового модуля 1

Основна:

1. Григорова-Беренда Л. І. Теорія і практика зовнішньої торгівлі : навчальний посібник / Л. І. Григорова-Беренда, М. В. Шуба. – Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2016. – 136 с. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/12492/2/УчебнПособВнешнТорг%28чистой%20макет%29.pdf>
2. Дахно І. І. Міжнародна торгівля: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2003. —296 с.
3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К. : Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с. – Режим доступу: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/pidruchniki/rokocha_0004.pdf
4. Міжнародна торгівля: підручник. Видання 5-те, перероб. та доп. – Київ-Каторіце-Краков: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
5. Шпак В, Кондорі Ромеро А. Міжнародна торгівля : Практикум. – К.: УВПК «ЕксОб», МАУП, 2004. - 384 с.

Додаткова:

1. Богацька Н.М. Аналіз розвитку зовнішньоторговельної діяльності України та можливості її покращення / Н.М.Богацька // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – Вип.18. – С.24-27. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/18-2017/7.pdf>
2. Волошин Р. В. Актуальні проблеми квотного регулювання торгівлі агропродовольчими товарами між Україною та ЄС / Р.В. Волошин // Ефективна економіка. - № 8. - 2017. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5731>.
3. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи : монографія / О. М. Шаров ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Київ : НІСД, 2019. – 560 с. – Режим доступу: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-12/sharov_monografiya_ekonom_dyplomatiya_print_new.pdf.
4. Макогон Ю. В., Жарнікова А. І. Міжнародна торговельна політика України в умовах глобалізації та військово-політичного протистояння на сході країни // Економічний вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». - № 14. – 2017.
5. Голинський Ю. О. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності та його удосконалення / Ю. О. Голинський, А. В. Павелчак // Молодий вчений. - 2018. - № 10(2). - С. 749-752. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_10%282%29_82.

Інтернет-ресурси:

1. Global Trade Alert. – Режим доступу: <https://www.globaltradealert.org>
2. European Commission. – Режим доступу: <https://ec.europa.eu>
3. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
4. Євроінтеграційний портал. – Режим доступу: <http://eu-ua.org>.